T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/107
KARAR NO : 2017/421
KARAR TR : 10.07.2017

ÖZET: Davacı şirkete ait olan iplik fabrikasında meydana gelen yangın nedeni ile 6183 sayılı Yasa uyarınca davacı şirket hakkında tahakkuk etmiş prim, işsizlik, damga vergisi, idari para cezası ve gecikme faizine ilişkin tüm borçlarının terkin edilmesi istemiyle yapılan başvurunun, cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : P. Pamuk Ürünleri ve Enerji Tic.San. A.Ş
Vekili : Av. H.A.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekilleri : Av. B.K.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 2.1320.0101.1128362.035.18-02 işyeri sicil numaralı dosyada işlem görmekte olup, şirkete ait Fevzi Çakmak Mah. Bekir Saydam Cad. No:52, Pancar/Torbalı-İzmir adresinde bulunan iplik fabrikasında 08.02.2013 tarihinde meydana gelen yangın sonucunda işletmenin % 73.5' i oranında üretim ve satış kabiliyetini kaybetmiş olduğunun İzmir 13. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2013/96 D. İş sayılı dosyasından alınan 03.05.2013 havale tarihli bilirkişi raporu ile tespit edildiğini, sözkonusu yangının meydana gelmesinde müvekkilinin herhangi bir kusuru bulunmadığı ve yangının fitil açma makinesi iç elektrik bağlantılarında oluşan kısa devre sonucu çıktığı Torbalı Sulh Hukuk Mahkemesinin 2013/10 D. İş sayılı dosyasında alınan 7.3.2013 tarihli bilirkişi raporu ile tespit edildiği ve Torbalı C. Başsavcılığının 2013/1264 soruşturma no, 2013/679 Karar no'lu, 09.02.2013 tarihli kararı ile kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiğini, 6183 sayılı Kanunun 105. Maddesi uyarınca müvekkili şirketin Maliye, SGK, Belediye, Sanayi Odası gibi kuruluşlara olan borçlarının ödenmesinde acze düşülmesi nedeni ile terkini için muhtelif müracaatlar yapılmış olduğunu; bu şirketin kuruluşlar nezdinde bulunan borçlarının mücbir sebep kabul edilerek ertelendiğini, Müvekkili şirketin davalı Kuruma olan prim borçlarının da 25.02.2011 tarihli ve mükerrer 27857 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6111 sayılı Kanun uyarınca 18 eşit taksitte yapılandırılarak ödenmekte iken, 10. Taksit ödemesinin sonucunda vukuu bulan yangın sonucu kalan taksitler mücbir sebep nedeni ile zamanında ödenmediğinden şirket tarafından 17.05.2013 tarih ve 8431859 sayılı dilekçe ile Torbalı SGM' ne müracaat edilerek 6183 sayılı Kanunun 105. Maddesi uyarınca sigorta prim borçlarının terkin edilmesinin istenildiğini, davalı Kurum tarafından müvekkili şirketin borçları 1 yıl süre ile ertelenmiş ise de terkin hususunda herhangi bir işlem yapılmamış olduğundan 1 yıllık süre sonunda müvekkili şirketin acz halinin devamı nedeni ile 01.04.2014 tarihinde 545194 sayılı yazı ile yeniden müracaat edilerek Torbalı Kaymakamlığının 09.10.2013 tarih ve 44 sayılı kararı, TC. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının 21.02.2014 tarih 1741-4038 sayılı yazısı, Ege Bölgesi Sanayi Odasının 19.08.2013 tarih, 7964 sayılı yazıları ile müvekkili şirketin kuruluşlar nezdinde bulunan borçlarının terkin edilmiş olduğuna dair yazıları emsal gösterilerek şirketin 506 sayılı Yasanın 80. Maddesi hükmü gereğince 6183 sayılı Yasa kapsamında yer alan prim, işsizlik, damga, İPC ve gecikme faizi vs. tüm borçlarının terkin edilmesi istenilmiş ise de, herhangi bir muhatap bulunamadığı ve herhangi bir cevap verilmediğini ileri sürerek, müvekkili şirketin aradan geçen süreye rağmen acz halinin devam etmesi ve davalı Kurum tarafından bugüne kadar terkin taleplerine herhangi bir yanıt alınamaması nedeni ile 6183 sayılı Kanunun 105. Maddesine istinaden müvekkili şirketin davalı Kurum nezdinde bulunan yukarıda dosya numaraları belirtilen işyeri dosyalarından dolayı 6183 sayılı Yasa uyarınca tahakkuk etmiş prim, işsizlik, damga, İPC ve gecikme faizi vs. tüm borçlarının terkin edilmesi gerektiğinin tesbitine, dava kesinleşinceye kadar Kurum tarafından şirketi aleyhinde herhangi bir icrai takibata girişilmemesi yönünde ihtiyati tedbir kararı ihdasına karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

İzmir 12. İş Mahkemesi: 14.10.2014 gün ve E:2014/359, K:2014/660 sayı ile, şirketin acz halinin devam ettiği, yangın sonucunda işletmenin %73,8 oranında üretim ve satış kabiliyetini kaybettiği, 30/06/2012 tarihinden önceki (1 Temmuz/30 Haziran'a ait) yasal ticari kayıtların dayanağı muhasebe fişleri, tahsil tediye makbuzları, banka dekontları, alış ve satış kontrolleri, gider pusulaları, müstahsil makbuzları, damga, KDV ve muhtasar beyannameleri ve ödeme dekontları, SGK ile ilgili tahakkuk bildirgeler ve ödeme dekontları, işçi giriş çıkış bildirgeleri, personel özlük dosyaları, yevmiye defterleri, kebir defterleri, envanter defterleri, damga vergisi defterleri ve karar defterlerinin 08/02/2013

tarihindeki yangında zayi olduğu kanaatine varıldığının İzmir 13. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2013/96 Değişik iş dosyasında alınan 02/05/2013 tarihli bilirkişi heyeti raporu ile tespit edildiği gerekçesiyle 6183 sayılı kanunun 105. Maddesi gereğince davanın kabulüne karar vermiş, bu karar davalı idare vekilince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 10.Hukuk Dairesi: 31.3.2016 gün ve E:2014/26943, K:2016/4605 sayı ile, 5510 sayılı Kanunda, sigorta prim borçları yönünden işverenlere terkin yerine erteleme hak ve olanağı tanındığı, bu konuda davacının anılan Kanunun 91. maddesi kapsamındaki erteleme talebinin kabul edilmesi gerektiğine ilişkin Kurum Raporu düzenlendiği, davadaki uyuşmazlığın ise erteleme yerine terkine yönelik olduğu, 6183 sayılı Kanun çerçevesinde yer alıp kamu alacağı niteliğindeki sigorta primi ve ferilerine ilişkin borçların terkininin 6183 sayılı Kanunun 105. maddesinde düzenlendiği, maddede, başvuru süresi, makamı, zarar saptaması yöntemi belirtilerek terkin konusunda karar vermeye Bakanlar Kurulunun yetkili kılındığı; bu durumda değinilen mevzuat hükümleri karşısında davacı isteminin bu aşamada adli yargıda görülerek kabul edilmesinin olanaksız olduğu gerekçesiyle mahkeme kararını bozmuştur

İZMİR 12. İŞ MAHKEMESİ 3.10.2016 gün ve E:2016/318, K:2016/393 sayı ile, bozma ilamına uyarak yapılan yargılama sonunda davaya bakma görevinin idari yargıya ait olduğu anlaşılmakla; HMK 114/1-b maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 3. İDARE MAHKEMESİ 5.12.2016 gün ve E:2016/1425 sayı ile, davadaki uyuşmazlığın sigorta prim borçları ve ferilerine ilişkin borçların terkinine yönelik olması, terkine ilişkin hükümlerin 6183 sayılı Kanun çerçevesinde yer alıp Kanunun 105. maddesinde düzenlenmesi, 5510 sayılı Yasanın 88. maddesinde ve aynı Yasanın 101. maddesinde "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür" hükmüne yer verilmesi karşısında; bu davanın görüm ve çözüm yerinin adli yargı yerleri olduğu sonucuna varıldığı; bu nedenlerle, Mahkemelerinin bu davaya bakmakla görevli olmadığı, görevsizlik kararı veren İzmir 12. İş Mahkemesinin görevli olduğu kanısına varıldığından, önceden adli yargı yerince verilmiş görevsizlik kararı olması nedeniyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı merciinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, dosyanın esasının ve yürütmenin durdurulması talebinin incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 10.07.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı şirkete ait olan iplik fabrikasında 08/02/2013 tarihinde meydana gelen yangın nedeni ile 6183 sayılı Yasa uyarınca davacı şirket hakkında tahakkuk etmiş prim, işsizlik, damga vergisi, idari para cezası ve gecikme faizine ilişkin tüm borçlarının terkin edilmesi istemiyle yapılan başvurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Afet ve diğer mücbir sebep hallerinde belgelerin verilme süresi ve primlerin ertelenmesi" başlıklı 91. maddesinde "Yangın, su baskını, sel, kuraklık, yer kayması, deprem gibi afetlerle ağır hastalık, ağır kaza, tutukluluk ve sabotaj gibi nedenlerle ticari veya ekonomik kayıplara uğrayan işverenler, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre primlerini kendileri ödeyen sigortalılar, bu durumu belgelemeleri kaydıyla vakanın veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları ve prim ödeme aczine düştüklerinin, yapılacak inceleme sonucu anlaşılması hâlinde, yukarıda belirtilen vaka veya afet tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut Kuruma olan borçlar ile vaka veya afetin meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tahakkuk edecek Kuruma olan borçları, vaka veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar Kurumca ertelenebilir…" düzenlemesi yer almıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun "Tabii afetler sebebiyle terkin" başlığını taşıyan 105. maddesinde, yangın, yer sarsıntısı, yer kayması, su basması, kuraklık, don, zararlı hayvan ve haşarat istilası ve bunlara benzeyen afetler yüzünden zarara uğrayan varlıklarının ve ürünlerinin en az üçte birini kaybedenler adına tahakkuk ettirilmiş ve afetlerin zarar verdiği gelir kaynakları ile ilgili kamu alacaklarının Bakanlar Kurulu Kararı ile kısmen veya tamamen terkin olunacağı, bu madde hükmünden faydalanmak için afetin gerçekleştiği tarihten itibaren 6 ay içinde ilgili kamu idaresine yazı ile başvurulmasının koşul olduğu, bu madde kapsamına giren bir zararın var olup olmadığının mahalli il veya ilçe idare kurullarınca, zararın derecesinin, Maliye Bakanlığınca genel olarak belirtilecek esaslar içinde ilgili kamu idarelerince belirleneceği belirtilmiştir.

Diğer taraftan 5510 sayılı Kanunun 88. maddesinde "…Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. (Ek cümle: 18/5/2017-7020/16 md.) Bakanlar Kurulu, Kurumun 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacakları için anılan Kanunun 48/A maddesini; en az üç yıl süreyle prim yükümlüsü olup son üç yıl içerisinde verilmesi gereken bildirgeleri kanuni sürelerinde vermiş olanlardan başvuru tarihi

itibarıyla vadesi bir yılı geçmemiş borcunu borç ödemede hüsnüniyet sahibi olmasına rağmen ödeyememiş olanlar hakkında uygulatmaya ve uyumlu prim borçlularını belirlemeye yetkilidir...

…Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz…" hükmüne, 101. maddesinde ise; Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görüleceği hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının işyerinin 08.02.2013 tarihinde gerçekleşen yangında hasara uğradığı, 01.03.2013, 05.03.2013 tarihlerinde davalı Kuruma başvurarak adına tescilli 5 adet işyeri yönünden ödemeden acizlik durumunun tespitini ve borçlarının ertelenmesini istediği, Torbalı Sulh Hukuk Mahkemesi ve İzmir 13. Asliye Ticaret Mahkemesi'ne açılan davalarda bilirkişilerce 07.03.2013 ve 02.05.2013 tarihlerinde raporlar düzenlenerek hasar belirlemesi yapılıp %73,8 oranında üretim ve satış yeteneği kaybı bulunduğunun belirtildiği, davacının 17.05.2013 günü Kurumdan bu kez borçlarının terkinini talep ettiği, sonrasında 29.05.2013 tarihinde yeniden başvurarak borçların ertelenmesini istemesi üzerine Kurumca Araştırma ve İnceleme Raporu hazırlanarak anılan işyerleri hakkında 5510 sayılı Kanunun 91. maddesinin 1 yıl süreyle uygulanması gerektiği sonucuna varıldığı, 09.10.2013 günü Torbalı Kaymakamlığı tarafından mücbir sebebe dayalı olarak vergi borcunun terkin edilmesine karar verildiği, davacı hakkında 6183 sayılı Kanun hükümleri kapsamında düzenlenen ve 2013/4,5 dönemi sigorta prim borcunu içeren ödeme emrinin 28.11.2013 tarihinde tebliğ edildiği, sonrasında davacı tarafından sigorta primi, damga vergisi, idari para cezası, işsizlik sigorta primi, gecikme zammı borçları bakımından 01.04.2014 tarihinde yeniden terkin başvurusunda bulunulduğu anlaşılmıştır.

Olayda davacı vekilinin müvekkili hakkında prim borçlarının tahsilinin mücbir sebep nedeniyle terkini istemiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle dava açtığı görülmektedir.

Bakılan davadaki uyuşmazlığın sigorta prim borçları ve ferilerine ilişkin borçların terkinine yönelik olması, terkine ilişkin hükümlerin 6183 sayılı Kanun çerçevesinde yer alıp Kanunun 105. maddesinde düzenlenmesi, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesinde "Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddelerinin uygulanacağının belirtilmesi ve aynı maddenin devamı fıkralarında "Yasa'nın 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir" hükmüne ve aynı Yasanın 101. maddesinde "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür" hükmüne yer verilmesi karşısında bu davanın görüm ve çözüm yerinin adli yargı yerleri olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, açılan davada, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, İzmir 3. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İzmir 12. İş Mahkemesinin 13.10.2016 gün ve E:2016/318, K:2016/393 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İzmir 3. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İzmir 12. İş Mahkemesinin 13.10.2016 gün ve E:2016/318, K:2016/393 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 10.07.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Ahmet Tevfik	Suna
NECİPOĞLU	ÇOLAK	ERGİNBAY	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT

-